

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 41P/91/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7120210545
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 07. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Kudlovská
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2021:7120210545.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice I sudkyňou JUDr. Zuzanou Kudlovskou v právnej veci starostlivosti o mal. Simonu Kováčovú, nar. 11.10.2017 a mal. Nikolu Kováčovú, nar. 25.2.2019, deti rodičov: matka Daniela Kováčová, nar. 4.9.1996, trvale bytom Kpt. Jaroša 4, Košice, toho času Moňov potok 65, Košice a otec neuvedený, toho času umiestnené v Centre pre deti a rodiny Medzev, Kováčska 85, Medzev, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Košice, Odbor sociálnych vecí a rodiny, Oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, Staničné námestie 9, Košice, v konaní o nariadenie výchovného opatrenia,

rozhodol:

I. Súd ukladá maloletej Simone Kováčovej, nar. 11.10.2017 a maloletej Nikole Kováčovej, nar. 25.2.2019 výchovné opatrenie v zmysle § 37 ods. 3 písm. b) zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine na pobyt v Centre pre deti a rodiny Medzev, Kováčska 85, Medzev najdlhšie na dobu 3 mesiacov na účely zabezpečenia odbornej pomoci a úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletých detí, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku.

II. Zrušuje uznesenie Okresného súdu Košice I sp. zn. 41P/91/2020 zo dňa 29.9.2020.

III. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Košiciach je povinný predložiť súdu najneskôr 15 dní pred skončením doby nariadeného výchovného opatrenia správu, v ktorej zhodnotí splnenie účelu výchovného opatrenia s návrhom na ďalšiu úpravu pomerov maloletého.

IV. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľ, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Košice sa návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 22.10.2020 domáhal, aby súd uložil maloletej Simone Kováčovej, nar. 11.10.2017 a mal. Nikole Kováčovej, nar. 25.02.2019, výchovné opatrenie v zmysle §37 ods. 3. písm. b) zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine na pobyt v Centre pre deti a rodiny Štós č. 125, 044 26 Štós, najdlhšie na dobu šiestich mesiacov na účely zabezpečenia odbornej pomoci a úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletých detí.

2. Návrh na rozhodnutie vo veci samej odôvodnil navrhovateľ tým, že maloletá Simona Kováčová, nar. 11.10.2017 a mal. Nikola Kováčová, nar. 25.02.2019, boli Uznesením Okresného súdu Košice I, sp. zn. 41P/91/2020 zo dňa 29.09.2020, vykonateľným 29.09.2020, na základe neodkladného opatrenia zverené Centru pre deti a rodiny Štós č. 125, 044 26 Štós. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia podal na súd úrad, nakoľko dňa 24.09.2020 kontaktovalo OO PZ Košice, Obvodné oddelenie Košice, Dargovských hrdinov tunajší úrad oznámením, že maloleté deti Simona a Nikola Kováčove sa nachádzajú v nevhodných podmienkach pre život. Deti v príbytku nemali vytvorené adekvátne

podmienky, žili v prostredí, ktoré nebolo spôsobilé pre ich riadny vývoj. V blízkosti obydlija bolo veľké množstvo odpadu, výkalov, voľne sa pohybujúce psy, mačky i potkany. Rodina žije toho času v nelegálnej osade Moňov potok, chata č. 65. Spisovú dokumentáciu maloletých detí eviduje tunajší úrad od roku 2019. Matka, Daniela Kováčová, nar. 04.09.1996, bola tunajším úradom opakovane napomínaná a upozorňovaná na dodržiavanie zdravotnej starostlivosti o maloleté deti. Tunajší úrad eviduje v spisovej dokumentácii opakované záznamy od pediatra - MUDr. Ševcovovej, z dôvodov zanedbávania zdravotnej starostlivosti, povinného očkovania, ale aj preventívnych prehliadok, ktoré si pediatrička zabezpečovala k maloletým deťom za súčinnosti tunajšieho úradu. V oblasti poskytovania zdravotnej starostlivosti o deti bola potrebná sústavná a opakovaná motivácia. U matky sa prejavovali slabé rodičovské zručnosti. Matka sa ocitla v slabej sociálnej i finančnej situácii, zlých nevhodných bytových podmienkach. Toho času je v piatom mesiaci gravidity a vzhľadom k svojmu stavu nie je schopná zabezpečovať v týchto podmienkach starostlivosť maloletým deťom. Chatka nie je napojená na sociálne siete, elektrickú energiu si zabezpečujú prostredníctvom batérie, nakoľko generátor im niekto odcudzil. Je potrebné zabezpečovať drevo na kúrenie, ktoré na zimu nemajú pripravené. Vodu je potrebné privážať zo vzdialenejšej studničky. V príbytku nie sú zabezpečené vhodné možnosti na vykurovanie priestoru, pretože pec je deravá. Hygiena maloletých detí bola zanedbaná, mali vši, u Simony sa potvrdilo kožné ochorenie (impetigo, svrab). Matka sama uznala, že nie je schopná zabezpečiť maloletým deťom riadnu starostlivosť a súhlasila s dočasným zverením detí do Centra pre deti a rodiny.

Dňa 19.10.2020 sa na tunajšom úrade konala prípadová konferencia, ktorá bola zvolaná za účelom zhodnotenia súčasnej situácie maloletých detí a ich rodiny s cieľom hľadania optimálneho riešenia a plánovania spoločného postupu, ktorého výsledkom má byť napĺňanie potrieb maloletých detí. Jej účelom je tiež vytvárať osobné kontakty a podpornú sieť rodine, aktivizovať rodinu v rámci jej možnosti. Tunajší úrad poučil matku o tom, že je aj možnosť odísť do krízového strediska, aby mali maloleté zabezpečené vhodné bývanie, čo však pani Daniela odmietla s tým, že od druhu neodíde. Uviedla, že v domácnosti spolu s ňou žije jej druh, František Horváth, nar. 21.02.1997, údajný otec mal. detí a matka pani Daniely, Bohuslava Kováčová, nar. 05.02.1966. Pán František začal pracovať na stavbe. Jej matka nie je zamestnaná, poberá dávku v hmotnej núdzi, často požíva alkoholické nápoje. Pani Daniela povedala, že naposledy pila na jej narodeniny. Úrad pani Daniele vysvetlil, že nie je vhodné požívať alkoholické nápoje v gravidite, na čo pani Kováčová reagovala podráždene a oznámila, že je to iba jej vec a nikto sa do toho, či pije v tehotenstve nemá starať. Na to, že OO PZ Košice nahlásilo na tunajší úrad, že maloleté deti žijú v nevhodných podmienkach povedala, že neporiadok bol preto, že s nimi žila svokra, ktorá sa odsťahovala. Uznala, že zanedbávala zdravotný stav maloletých. Čo sa týka bytovej otázky, uviedla, že si chcú prenajať chatu, ktorá sa nachádza v blízkosti súčasného príbytku, ale aj o možnosti kúpiť pozemok a postaviť si tam novú chatu. Pán František teraz nepije, v minulosti bol na protialkoholickom liečení na Prednej hore.

3. Tento návrh na začatie konania vo veci samej bol zapísaný na tunajšom súde pod sp. zn. 12P/58/2020, avšak vzhľadom na to, že vo veci starostlivosti o mal. deti bolo už pred tým vydané neodkladné opatrenie tunajším súdom pod sp. zn. 41P/91/2020 dňa 29.9.2020, a zároveň uznesením sp. zn. 41P/91/2020 z 29.9.2020 (č.l.12) začaté konanie bez návrhu, súd pokračoval v konaní vo veci samej o nariadenie výchovného opatrenia pod sp. zn. 41P/91/2020.

4. Súd doručil návrh na nariadenie neodkladného opatrenia i návrh vo veci samej matke maloletých detí, tá sa však k návrhu nevyjadřila.

5. Súd matku maloletých detí predvolal na pojednávanie z adresy jej trvalého pobytu, i z adresy kde sa toho času zdržiava a to Moňov Potok č. 65, Košice, ale na pojednávanie sa nedostavila, preto súd vec prejednal aj v neprítomnosti matky.

6. Kolízny opatrovník na pojednávaní uviedol, že matka maloletých detí sa zdržiava na adrese Moňov Potok č. 65, Košice, nakoľko viackrát u nej boli prešetrované pomery na tejto adrese a jednoznačne tam matka býva, údajne však matka stratila občiansky preukaz, o čom majú vedomosť od Centra pre deti a rodiny Medzev, kde sú maloleté deti umiestnené, pretože matka ich mala ísť navštíviť 14.6.2021, ale pre stratu občianskeho preukazu a negatívneho testu na COVID-19 ju za deťmi nepustili.

7. Kolízny opatrovník prešetril pomery v rodine aj po nariadení neodkladného opatrenia a súd z tohto šetrenia zistil, že maloletá Nikola Kováčová bola dňa 07.11.2020 hospitalizovaná na ÁRE z dôvodu, že začala opakovane strácať vedomie a mala kŕče. Manželka profesionálneho rodiča s ňou preto navštívila

pohotovosť, kde údajne Nikola skolabovala tiež, po podaní nejakého lieku ju museli oživovať z dôvodu alergickej reakcie. Riaditeľka centra obratom po nahlásení udalosti telefonicky kontaktovala detské ARO, kde jej ošetrojúci lekár potvrdil, že mal. Nikola je u nich hospitalizovaná a CT vyšetrenie preukázalo hematómy mozgu novšieho aj staršieho dáta.

8. Nakoľko dieťa bolo umiestnené v profesionálnej náhradnej rodine mesiac, primárka prizvala znalca, za účelom datovania starších hematómov v mozgu, či vznikli počas pobytu dieťaťa v tejto rodine, alebo ešte pred jeho umiestnením. hematómy v mozgu spôsobíť. Kontrolné CT vyšetrenie ukázalo zlepšenie stavu. Ošetrojúca lekárka informovala riaditeľku o skutočnosti, že najpravdepodobnejšou príčinou hematómu je násilie. Do prípadu už bol prizvaný znalec, ktorý má určiť presnejší mechanizmus, ako k hematómom mohlo dôjsť, ako aj približné datovanie ich vzniku.

9. Dňa 13.11.2020 riaditeľka centra kontaktovala primárku z detskej neurológie, ktorá jej oznámila, že nemocnica podala oznámenie na políciu pre podozrenie na syndróm CAN. Taktiež oznámila riaditeľke, že malá Nikola má aj krvácanie do očného pozadia. Mailom do CDR zaslala aj hlásenie kt. nemocnica podala na políciu. Mal. Gynecologické vyšetrenie dopadlo pozitívne, nepreukázali sa žiadne známky sexuálneho zneužívania.

10. Dňa 21.04.2021 tunajší úrad prijal oznámenie z Okresného riaditeľstva policajného zboru v Košiciach - okolie, že v zmysle § 199 ods. 1 Trestného poriadku bolo dňa 02.01.2021 začaté trestné stíhanie vo veci zločinu Týranie blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1, písm. b/Trestného zákona vo veci maloletej Nikoly Kováčovej. Od novembra 2020 bol spolu so sestrou premiestnená v novej profesionálnej rodine. Dňa 03.03.2021 absolvovala kontrolné neurologické vyšetrenie, nález je v norme. U maloletej je badať neustále vývinové napredovanie vo všetkých oblastiach. Pri kontakte s cudzími ľuďmi pôsobí utiahnuto. Sebaobslužné činnosti sú primerané veku. Rozumie jednoduchým pokynom. Obľubuje navliekanie korálok na šnúрку, rada sa hrá s legom a bábikou. Maloletá Simona Kováčová od umiestnenia do centra nebola vážne chorá, prekonala bežné detské ochorenia. Pri umiestnení do profesionálnej náhradnej rodiny si hrýzla nechty, pri kúpaní sa objavil strach. Psychomotorický vývin maloletej mierne zaostáva za normou, avšak zaznamenávame neustále napredovanie. Je motoricky zručná, komunikuje v krátkych vetách. Preferuje spoločnosť starších detí. Hygienické návyky má osvojené.

11. Tunajší úrad vykonal dňa 25.3.2021 šetrenie v domácnosti v nelegálne osade Moňov potok, chata č. 65. T. č. nebolo možné prešetriť bytové podmienky, pretože nemali negatívny antigénový test. Žijú v chatke, ktorá nie je napojená na sociálne siete, elektrickú energiu si zabezpečujú prostredníctvom batérie, nakoľko generátor im niekto odcudzil. Kúpili novú pec. Vodu je potrebné priväzať zo vzdialenejšej studničky. Síce vraveli, že príbytok opravila, prípadne postavila nový, zatiaľ však nepodnikli žiadne kroky k úprave bývania. Matka, Daniela Kováčová, nar. 4.9.1996, žije v spoločnej domácnosti s jej matkou a druhom Františkom Hováthom, biologickým otcom maloletých detí. Matka nie je v evidencii uchádzačov o zamestnanie, nepoberá žiadne dávky. Pán Horváth údajne pracuje pre firmu Antik. Rodičia prejavujú občasný záujem o maloleté deti a udržiavajú so zariadením telefonický kontakt cca 1x týždenne. Osobné stretnutia s maloletými boli v dňoch 27.11.2020 a 30.04.2021. Od januára 2021 rodičia kontakty obmedzili, telefonujú približne raz mesačne. V rámci telefonických rozhovorov sa matka zaujíma o psychický a zdravotný stav detí, pýta sa ich na pokroky a prežívanie v centre. Na základe vyššie uvedených skutočností, tunajší úrad odporučil súdu vo veci nariadiť výchovné opatrenia znení navrhovanom úradom z 21.10.2020, ale na dobu 3 mesiacov, nakoľko už uplynul dostatočný čas na to, aby si matka usporiadala pomery a mohla sa starať o svoje deti.

12. Podľa ust. § 37 Zákona o rodine, nevhodné správanie sa detí, ako aj porušovanie povinností rodičov, vyplývajúcich z ich rodičovských práv a povinností, alebo zneužívanie ich práv môže každý oznámiť orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obci alebo súdu. Rovnako môže každý oznámiť tomuto orgánu, obci alebo súdu skutočnosť, že rodičia nemôžu plniť povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností. (2) Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení:

a) vhodným spôsobom napomenie maloleté dieťa, jeho rodičov a iné fyzické osoby, ktoré svojím správaním ohrozujú alebo narušujú jeho riadnu výchovu,

b) určí nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad; dohľad vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, neštátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené,

c) uloží maloletému dieťaťu obmedzenie v rozsahu potrebnom na predchádzanie a zabraňovanie škodlivým vplyvom, ktoré môžu ohroziť alebo narušiť jeho priaznivý vývin; dodržiavanie uloženého obmedzenia sleduje najmä za súčinnosti obce,

d) uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu. (3) Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak výchovné opatrenia uvedené v odseku 2 nevedli k náprave, súd dočasne odníme maloleté dieťa z osobnej starostlivosti rodičov aj proti ich vôli, osôb, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 alebo § 48, budúcich osvojiteľov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103, osvojiteľov alebo poručníka, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, a nariadi maloletému dieťaťu na účely

a) zabezpečenia odbornej diagnostiky pobyt v zariadení, ktoré vykonáva odbornú diagnostiku, najdlhšie na šesť mesiacov,

b) zabezpečenia odbornej pomoci maloletému dieťaťu alebo zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa pobyt v zariadení najdlhšie na šesť mesiacov,

c) zabezpečenia resocializácie drogových a iných závislostí pobyt v zariadení, ktoré vykonáva resocializačné programy pre drogovú a inak závislých. (4) Na zabezpečenie účelu výchovného opatrenia alebo na zabezpečenie úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa počas výkonu výchovného opatrenia podľa odseku 2 alebo podľa odseku 3 súd môže rodičom dieťaťa, osobám, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 alebo § 48, budúcim osvojiteľom, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103, osvojiteľom alebo poručníkovi, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, uložiť

a) povinnosť spolupracovať so zariadením podľa odseku 2 alebo podľa odseku 3, s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, neštátnym subjektom,

b) inú povinnosť. (5) Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže výchovné opatrenie podľa odseku 3 uložiť aj vtedy, ak jeho uloženiu nepredchádzalo výchovné opatrenie podľa odseku 2. (6) Ak súd rozhodne o uložení výchovných opatrení podľa odseku 3, môže ich vhodne a účelne spájať s výchovnými opatreniami uvedenými v odseku 2.

(7) Súd sleduje vykonávanie výchovných opatrení najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, neštátnym subjektom a s príslušným zariadením. (8) Súd hodnotí účinnosť výchovného opatrenia priebežne tak, aby pred uplynutím obdobia, ktoré uviedol v rozhodnutí o jeho uložení, zhodnotil splnenie účelu výchovného opatrenia. Súd zruší výchovné opatrenie, ak splnilo svoj účel. Ak je to v záujme maloletého dieťaťa, môže súd rozhodnúť o opakovanom uložení výchovného opatrenia alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia. Ak súd na základe zhodnotenia účinnosti výchovného opatrenia rozhoduje o opakovanom uložení výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o nariadení ústavnej starostlivosti podľa § 54, môže dočasne upraviť pomery maloletého dieťaťa do právoplatnosti rozhodnutia.

13. Na základe vykonaného dokazovania a v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami súd dospel k záveru, že v danom prípade je nevyhnutné, aby súd nariadil u maloletým deťom výchovné opatrenie, ktorým maloleté deti umiestnil, resp. ich ponechal v Centre pre rodiny a deti Medzev (predtým Štós) a to po dobu troch mesiacov na účely zabezpečenia odbornej pomoci a úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa, pretože dôvody pre ich zotrvanie v tomto zariadení pretrvávajú aspoň po tú dobu, pokiaľ si matka usporiada pomery a preukáže, či je schopná a či má záujem sa starať o maloleté deti bez ohrozenia ich zdravého vývoja. Podľa súčasného stavu je umiestnenie maloletých v zariadení v Centre pre deti a rodiny v Medzeve v ich najlepšom záujme, preto súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku. Zároveň uložil úradu, aby v lehote najneskôr 15 dní pred uplynutím tohto výchovného opatrenia predložil súdu správu o šetrení pomerov a navrhol vo veci ďalší procesný postup. Zároveň súd zrušil aj neodkladné opatrenie z 29.9.2020, nakoľko vo veci rozhodol rozsudkom.

14. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Košice I, v troch písomných vyhotoveniach (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku, z. č. 160/2015 Z.z., ďalej iba CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods.1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (§ 363 CSP).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť iba dôvodmi uvedenými v § 365 ods.1 CSP:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§62 ods.1 Civilného mimosporového poriadku, z. č.161/2015 Z.z., ďalej iba CMP).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§62 ods.2 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.